

באיוה צד עומדת המפלגה הדתית-לאומית. רק אז יהליט אם כדאי למנות נציג חדש, ולצד מי יעמוד נציג זה — או אולי פשוט לשתק את פעולת הועדה, למשך אותה תקופה הנראית לרתיים לאומיים ככדאית להם.

פרשת לבון האיכרים והנהר

אנשי ציבור רבים כבר הביעו את דעתם על פרשת לבון. השבוע נכנס למערכה פרשן נוסף, אם כי בעל-כרחו. הפרשן: איבאן אנגרייבין קרילוב, הממשל הרוסי הגדול מלפני 200 שנה.

בגליון החדש של הירחון אתגר הובא המשל הבא של קרילובי, ללא פירושים: אחרי צרות טרות, שנרמזו לכפר / מהשן תפכות פלגים עם הפשרת השלג, / אמרו האיכרים לקבול לפני נהר, / שלתוכו נשן פד כל נחל וכל פלג.

והאמת ניתנה להיאמר: / היה להם על מה להתמרמר, / כאן נסתתף שדה פתוח, / שם נגרפה סחנת-הרוח, / בקר וצאן / טובעו לרוב. ואילו הנהר — צנוע הוא וטוב / מימיו האדירים זורמים כל-כך בנחת: / הרבה ערים גדולות שוכנות עליו בלי פחד / עליו לא יסופר שום מעשה מכלים. / הוא הוא שירטו נכלי הנחלים.

כז שוחחו בינם האיכרים הללו. / אך, בקרבם ליאור, ראו פתאום כי שם / צף זולק רב מרכושם, / שהפלגים מהם גזרו. נתנו המסכנים עינם בסחזה, / הניעו בראשם, הביטו זה על זה — / ואל הכפר לשוב נחפזו. / לשוא, אמרו, היתה טירחה זו: / מה טעם לבקש משפט מראש רוב, / המקבל חלקו מגנבים — עוזריו?

פרי „הארץ“

בחוגים העתונאיים עברה השבוע שאלה נוקבת אחת: „מה קרה להארץ? ואכן, היה על מה לתמוה. העתון שהת-יימר כל ימיו להיות בלתי-תלוי, הפך כולו לסוכנות של מלחמה פסיכולוגית מטעם שמעון פרס. שבתי (סאבי) טבת עצמו ישב ארוכות במשרדו של פרס, טילטן גשם לעתון את דבריו, שלא היו אלא ביולטיניזם של סגן שר-הבטחון (העולם הזה 1204). רק חלק מהומר זה התפרסם בשמו של טבת עצמו. הכתב גילה זריזות למופת, מילא כמעט לבדו עמודים שלמים של ימי-עופו, אותן החתים בחתימות שונות.

לא טבת לבדו ניהל את המאבק הקדוש. משך שלושה שבועות נרתם העתון כולו למערכה, מן המאמר הראשי ועד לאחרון טוריו, כשכל פרשניו וסופריו מגויסים גיוס מלא. אפילו ד״ר ואלטר (פוליס) גרוס, הנמצא בחופשה, נצטווה לתרום את תרומתו, שלח ממקום חופשתו מאמר בו התחכה בהריפות עם „הצעות לבון“, שמעיו למ לא הוצעו על-ידו. מסקנתו: „הצעות לבון“, אילו נתקבלו, היו הורסות את גהיל-גם בעבר נרתם הארץ לא פעם למאבקים עכורים. על חלקו בפרשת עמוס בן-גוריון זכה לנויפה רשמית מוחצת מפי בית-המשפט העליון. אולם עד כה הופיעו תרומות כאלו בטור זה או אחר. זו הפעם הראשונה שהעתון כולו הפך מכשיר של סיעה אחת, במגמתיות שהזדקרה לעיני כל.

המרכבה המנצחת? העתונאים, שי עקבו אחרי המחזה בפליאה גוברת והולכת, ערכו בנייהם תהויות של ניחושים על סיבת המיפנה, שסיכן בהכרח את עצם מי עמדו של הארץ בציבור. בין הניחושים: ● גרשום שוקן, הידוע כעקשן שאינו משנה את דעותיו לעולם, הוכנס ותחילה לבון על-ידי כתביו, המכורים לפרס, החליט לאחר מכן שלא לסגת מהקו בו נקט העתון. ● שוקן, בורגני בעל הכרה (ומליונר מאז מות אביו), החליט כי זו שעת-הכישור לשבור את ההסתדרות.

● שוקן, שנראה לאחרונה סועד בחברת דיין, החליט כי סיעת פרס-דיין עומדת להש-תלט על המדינה, משתדל לעלות על המר-כבה המנצחת.

כך או אחרת, קו הארץ החל השבוע נותן את אותותיו בתגובות חריפות ביותר מצד הקוראים, שלא פורסמו על-ידי המ-ערכת. התוצאה הראשונה: השבוע פירסם הארץ בפעם הראשונה מאז ראשית הפרשה, מאמר ראשי שאינו נוקט בקו בן-גוריוני קיצוני. הוא תמך בהמשך דיין ועדת החוץ והבטחון בפרשת לבון.

• בתרגומו של חנניה רייכמן.

העם הפצצה באה!

בהיותה שקועה עד מעל לראשה בפרשת לבון, לא שמה ישראל לב לידיעה שעוררה חרדה בלב כל בריועת בעולם.

הידיעה: מדענים גרמניים גילו תהליך שיאפשר בנקל פצצות-אטום, גם במדינות האזורים הדרושים כיום לאותה מטרה. תוך שנתיים-שלוש תוכל כל מדינה קטנה, בעלת מינימום של אמצעים, ליצר פצצות-אטום ככל העולה על רוחה. פצצות אלה יוכלו גם לשמש נפצים לפצצות-מימן. ישראל נכללת בשורת המדינות אשר יכלו להשתמש בהמצאה זו. יש לה הכוחות ה-טכניים והאמצעים הכספיים המינימליים ה-דרושים לכך. רע״ם מגינת אף היא לסוג זה של מדינות.

העולם נחרד נוכח האפשרות שתוך זמן קצר יצטרפו לפחות תריסר מדינות נוספות למועדון האטומי. לגבי בני המרחב, חרדה זו צריכה להיות כפולה, כי שום אזור אחר בעולם אינו נתון במתיחות כה מת-מדת, ובשום אזור אחר בעולם אין בעמדות שלטוניות אנשים כה רבים שהוכיחו בעבר חוסר-אחריות וקוצר-ראייה בתיכנון הרפת-קת צבאיות.

השבוע דיבר דויד בן-גוריון בנאומו בכי נסת על השלום כעל חלום רחוק, העשוי לדעתו להתגשם, באופן מסתורי, כתוצאה מקשיית היחסים בין ישראל ועמי אפרא-סיה. שליטי ערב אינם מדברים על השלום אפילו כחלום רחוק. אולם הזמן קצר מאוד — ואם לא יקומו בארצות המרחב כוחות חדשים שיהתרו לשלום מזורז, עלול להיות צר מצב בו שוב לא יהיה טעם בשלום.

דת

קול עסקו וקול שדי

דמותה של הדת במדינה היתה תלויה השבוע בפיתרון האפשרי של פרשת לבון. השאלה אם לבחור במועמד זה או אחר לתפקיד רב ראשי, ומי יכהן כשר הדתות החדש במקום הרב טולידאנו, גררה מיד את השאלה: במה יוכל אותו מועמד לעזור לדויד בן-גוריון במלחמתו נגד פנתס לבון? בתחילת השבוע נראה היה כי לפחות חלק מן השאלה מצא תשובה. היה זה אחרי ששר העבודה, גיורא יוספסל, התקשר עם ח״כ הדתיים הלאומיים בנימין שחור. השניים סיכמו כי תמורת תמיכתה של המפלגה הד-תית בעמדת בן-גוריון, הורש להפסיק את דינוי ועדת החוץ והבטחון, יוכו במתנה: בחירת הרב הראשי תדחה לשנה.

דחיה זו חשובה מאוד למפלגה הדתית, אשר אין לה כרגע מועמד לתפקיד זה והמקווה תוך שנת ההשהייה להציג מועמד או לרכוש לצידה את המועמדים הקיימים. כאשר, נוסף להבטחה זו, נרמז גם על ה-אפשרות שמשרד הדתות ימסר לאחד מאני-שיהם, היו בטוחים הדתיים הלאומיים כי בבוא המועד לבחירת הרב הראשי יוכלו להבטיח בחירת מועמד הרצוי להם.

סעיף כספר 5. ביצוע העיסקה היה צריך לצאת לפועל בישיבת הממשלה ביום א' השבוע, אלא ששאלת הבחירות לרבנות הראשית נקבעה כסעיף מספר 5 בסדר יומה של הממשלה — ועקב סערת לבון לא ה-גיעה הממשלה לכלל דיון בה.

בן-גוריון, מצידו, החליט לבטל את ה-עיסקה, מאחר שממילא לא יכול היה לנצל את קולות הדתיים, כל עוד לא השליט את מרותו על מפלגתו שלו. הידיעה על ה-עיסקה הודלפה לחוגים דתיים בלתי-תלויים, שאיימו בשערוריה רבת-י שר הפנים משה שפירא מיהר לכנס ישיבה של מרכז המפ-לגה, בה התקבלה החלטה נגד כל נסיון להפסיק את דיון ועדת החוץ והבטחון בפרשה. נראה היה כי למרות תימרון-הטרק ת-כנס ועדת החמישה, יתגש לביצוע הב-חירות. בניסיון נואש הצליחו הדתיים הלא-י-מיים לשכנע את חבר הועדה, הרב אליעזר ולדנברג, להתפטר ובצורה זו לשתק את הועדה. מכיוון שהרב ולדנברג מונה על-ידי שר-הדתות, יכול שר הדתות למנות נציג אחר במקומו. אלא ששר הדתות הינו כעת דויד בן-גוריון, והוא לא ימנה נציג חדש כל עוד לא סוכמה פרשת לבון ולא ברור

• שבתחילתה היתה ועדה של שמונה, הממונה על עריכת בחירות לרבנות הרא-שית. אחרי שהתפטרו שלושה מנציגי הרב נסים, נותרו בה רק חמישה חברים.

חזק!

כתמים

כתמי שחן זפת, וזילין
כתמי מאכלים שחנים
פירות ויין - מכלל בד
אנלי להאיר סיאנים

שונית 4

מנהר

שונית 4

להשיג בכל בתי מרקחת ופרפומריה

מיוצר ע״י „שרון“ מפעלים כימיים בע״מ

אתגור

במה למחשבה חופשית

הופיע גליון 4

להשיג בכל הקיוסקים

גאגא

העולם הזה • שבועון החדשות הישראלי
המערכת והמנהלה: תל-אביב, גליקסון 8, טלפון 26785, ת.ד.
136 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע״מ, ת.י.א.
סין 6 • העורך הראשי: אורי אבנרי • המויל: העולם הזה בע״מ.